

چا ځای ته کښای چا ند " کلتور " . . ج مال ک شش

(هـ موو ک م ګای کی ئینسانی ئ بـت پاساو بـ نای کسانـ کانی بهـنـتـو، پـویستـ بـهانـی ګرنګی بـ پـیدا بکات دـنا تـواوی سیستمـ می سیاسی وکـمـمـایـتی لـبـردـم هـشـی داـماندا دـبـت، تـماس بیکتی)

یـک: داهـنـانی تـلـسـکـبی جـیمـس وـب و دـزینـوی (چا ځای ته شـکان)، فیزیای نو، خـی و فـلسـف و ژبانی مرـفـایـتی ګـی. ګـردوناسی و ګالاکسیـکان، سـنـګـکی بـوـنـی لـ ژبـانـدا پـیدا کـردـو. دـشـکی ګـورـ کوژانـوی ملیاردـها ئـستـری تیا اکشاو، بـداخـو هـزی کـشـردنی موګناتیسـی ئـم چا هـندـبـهـز، دـرفـتی تیشکیشی بـ خـنـاندن داخستو.

کلتور، فـرهـنـګی ناسینی نـرم و جوانیـکان، دـزینـوی یـکی وـها قـرـدار. ئا فراندنی ئـو جوانیـی کـ مناـک بـ هـستـو وـری ژیریانـی خـی لـ ګـګـ داستانـ خـیا یـکانـدا پـی پـدـاو و ئـخـنـګریشـتی. (منا بـشترین ئـخـنـګری ئـفسانـکانـ جـرج لـکاشـ۲).

دوو: کار (بـکاری هونـریشـو)، لـنـو پـرسـیـکی مـژوی ئاـز و چـدا، هـمـمـنـګ و پـ ئـزمـوون و تـزی لـ تـهـچـونی کـمـمـایـتی و سـحـراوی و قـدـر و کـشـدا، ئـنجی تاک وکـ، شارستانـی تی ئـمـی بـرهـمـناو. بـرهـمـناوـی خـی و کـمـمـګا و پـیکـر و ئامرازـکانی، پا بـندی پـیو نـدیـکی نـوـخـی و دینامیکـی تی مادی و فکریـ و دـبـتـ هـی دروستکردنی سیستمـک بـ پرسـ و میکانیزمی تایبـتی خـی و.

سـ: کار لـ شـوازـکانی بـرهـمـنـانی کـمـمـایـتـدا، کـیلـداری، دـرـبـګایـتی، سـرمایـداری، مانا و شیوـی بـ پـیو نـدی نـوان ئینسانـکان داو. شـوازـکانی چـوسانـوی کار، " کـیلـ، بـګاری، زـدـبایـ" ماک و هـوـنی ناکـکیـکانی نـوان ئینسانـکان بوو. کـیلـکان ئـزی چـندی دانشتوانیان پـکـهـناو، هـندـ ګرنـګ نـبوو، بـوی سـرچاوـی چـوسانـوی کـمـمـګای مرـفـایـتی و کـکردنـو و کـکـی سامان و خاوـندارـتی تایبـتی بوو. ئینسانی ئازاد و پیشـوـرکان هـبوون، اووشکارو شـتی جـراوـجـری تر هـبوون، دواترو

لځې ناڅې د ډېر بېگايې تيشدا، ئېوې تېوېرې كېمېگاي دياريكردو، بېيارو ئاقارېكان وباران، (سروشت) نېوې، بېكې شېوازي چېوسا نېوې كار بوو لې نېو ئېو هېلومېرجې سياسي وكېمېلېتي وكتورييېدا. ماف وېشكي خاوېندارېتي بېرھېمېكان، جا بېهې باج و سېرانې و بېگارييېوې بېت، يان وېك لېشېوې كاېاو بېرھېمېناني زېدېبايي و بېگېخستېوې لې پړسې بېرھېم هېنان و گېشېسېندني نامېرېكاني بېرھېمېنان و بېرزكردنېوې تواناكاني هېزي كاردا، سېرچاوې چېوسا نېوې ئينسانېكانې.

چوار: كار و بېرھېمېنان لېسيستمې كاپيتاليزمدا، لې نېو ئېنتاگېنيستيكدايې، كار و هېزېكاني بېرھېمېنان لې لايېك و هېژموني سېرمايې و مېنېپېلي مافي خاوېندارېتي بېرھېم لې لايېكي ترېوې، لې كېشمېكېشي بېردېوام و لې پرسيار و وېام و بېگا و بېركردنېوې، لېخون و خوليا و دونيا بيني كېمېگاكاندايې. ئېم پړسېيې وېك ماركس لې ئايدېلېژي ئېمانيدا بېدرېژي لې مېژووي كېمېگاكاندا ديالېكتيك بېمېترياليسي مېژووېوې گرې دېدات، (بېهېمې لايېنې) هېروېها كاريگېري هېشيارى و فېرمېكاني بېسېر ژياني واقعي ئينسانېوې لېكدېداتېوې.

پېنچ: "پړپريتاريزم" كې لې لايېن تېماس بېكيټيېوې بېكارهېنرا بې ئېو سيستمې سياسي و ئابورييېي كې جياوازي سامان لې نيوان كېمېگادا گېورېتر دېكات و ئېو ئايدېلېژيېي كېلېسېر مافي خاوېندارېتي سامان بېوايېتي پېدېبېخشيت. پېرېزي دېكات و دېكاتې مافيكي سروشتي و كېمېلېتي و بېرگري لېدېكات. ئايدېلېژي نايېكساني كې بېدرېژايي مېژوولېكېينېوې كردو، بېتايېت لې سېردېمي كاپيتاليزمدا و لېو ئايديا و بېچوونا نېي كې شېرشې فېرنسي لېگې خېدا هېنايې نېو كېمېگاكانېوې لې كېي خاوېندارېتيدا. لې پېيوېند بې هېوېشانېوې مافي چېوسا نېوې مړېفېكانېوې لېلايېن مړېفېكانېوې، چېنيېتي چارېسېري نايېكسانيكاني نېو ئينسانېكان ، ناتوانم هاوېاي بم.

شېش: لې نېو ئېم هېند و كېشمېكېشېدا، سياسيېت و كلټور و فېلسفې پېيدا دېبن و هېدېقوېن. ناوېكي كېمېلېتي ئېم ئېنتاگېنيستيې، بنچينېي جوېلانېوې كړېكارييېكاني ئېم سېردېمي ئېمېيې. لېدېرېوې ئېم ووت و پړسېيدا بيت، كېشېي نېتېوايېتي، كېشېي ژنان، مافې ديموكراتي و ئازاديېكان، هتد ناتكاتې كاراكتېر و ئېندامي ئېرگاني شېش.

حوت: شلوازان کانی خبات وپرپر پدان و فراوانکردن و، تایب تمندی
نوخ یی وئاگایی نوسراوی خی هی. دونیابینی وئاس وشلوازی
تایب تی خی هی، گرنترین دوو خا بشاریکردنی فراوانی خک
ل بوللوردنی چار نوی خیدا، سوشیالیزکردنی کلتوری خبات و
تککشان کانی. دستک تاکردنی خک ل داشتنی ژیانی سیاسی و
کم مای تی و یاسایی خیدا، کوشندترین خای لاوازی جولان و کان
بوو ل لایک و تکشکانی شش سشیالیستی کانی سدیی بیست ب هی
فتیسبوونی بچوونی سشیالیستی ل نو دستیی کی کمی کرکاران
وهلسو اوانی کرکاریدا بوو.

هشت: تر تسکی وتار کی ی کجار گرنگی ل مانگی (۷) ی (۱۹۲۳) دا
نوسی، ب ناوی (ئینسان هرب سیاست ناژیت ۳)، ک خن بوو ل و
وتاران ی ک ب سار ششدا دوتران و ئیدی خک ک ش ل تی تر بوون.
دنوس (ئم پیویستمان ب کلتور ل کارماندا، کلتور ل
ژیانماندا، کلتور ل ژیانی ژانماندا). وک و تراو، ئینسان
تنها ب کچک و چنگا ناژی.

ن: کار و سایکل لژی و سسی لژی، زمان و نریت و بها و
خشی ویستی، ئاکار و وشت، ل پر س ی کی مژویدا، کلتور کان
بره مد ه نن. ل نو ئم کلتوردای، ل نو دینامی تی یاسا و
دزین و و ناو و ئم ی کانگیری دای، ل نو ب رز و نرمی و
ئاگایی کم مای تی نو کان دای ک دتوانین، ب مانای و ش
کلتور کی پاک و ئینسانی و تندرست و جوان و ئارام ب خش و چژب خش
بئافرنین.

د: خوقاندنی کلتور کی هاو بشی ئینسانی، وز ی کی نوخی
وپ تانسالی ئوی ه ب، ک ش رعیت ل مافی خا و ندار تی و
ب تایب ت چوسان و ی ئینسان ل لاین ئینسان و
و ربگر ت و، داه نانی وک ت ل سک بی ج میس و لب د خواز ت.
پلاتفرمی کلتوری هندی گ، چار س ر نی، چاو و ژیری ئ و
منا ی ک هشتا پیو ندیی کانی س رمای ی تیا ئنگی
ن داو ت و، یان ب مانایک ئازاد بوو و ل بره مه نانی و ی
ئیستاتیکی خیدا، تینی ئ و غ ریز ی ی تیا ی ب ژیان و فربوون ک
دست برر ب ئاگر.

ژرنوس کان

۱- کتبی کاپیتال و ئایدی لژی. ت ماس بیکیتی، ب زمانی

نئمان، چاپی ۲۰۱۹

۲- جرج لکاش، مارکسیزم، جوانیناسی، نئنتللگی، ئامادکردنی
هئبژاردییکی لایین رودیگەر دانمان و ئکسیل هئیت، چاپی
(۲۰۲۱)، ب زمان نمان. جرج لکاش وتارکی کورتی ب ناوی
(پروردی هونر ل قوتابخانه کاند) ب گفارکی تایبتي
ب پروردی نویو.

۳. www.wsws.org/de/articles/2005/12

ناوئستی ئگوستی ۲۰۲۳